

EVROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČETVRTI ODJEL

PREDMET PRALICA protiv BOSNE I HERCEGOVINE

(Aplikacija br. 38945/05)

PRESUDA

STRASBOURG

27. januara 2009. godine

*Ova presuda postat će konačna pod uslovima izloženim u članu 44 § 2 Konvencije.
Presuda može biti predmet redakcijskih izmjena.*

U predmetu Pralica protiv Bosne i Hercegovine,

Evropski sud za ljudska prava (Četvrti odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

Nicolas Bratza, *predsjednik*
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *sudije*
i Fatoş Araci, zamjenik *registrara Odjela*

Nakon vijećanja zatvorenog za javnost održanog 6. januara 2009. donijelo je slijedeću presudu:

PROCEDURA

1. Postupak u ovom predmetu pokrenut je zahtjevom protiv Bosne i Hercegovine (br. 38945/05) koji je Sudu podnio državljanin Bosne i Hercegovine, g. Sretko Pralica (aplikant), u skladu s članom 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Konvencija), dana 14. oktobra 2005.
2. Aplikanta je zastupao g. S. Bereta, advokat iz Prijedora. Vladu Bosne i Hercegovine (Vlada) zastupala je gđa Z. Ibrahimović, zamjenik zastupnika/agenta.
3. Dana 11. oktobra 2007. predsjednik Četvrtog odjela Suda odlučio je da obavijesti Vladu o ovoj aplikaciji. U skladu s članom 29. stav 3. Konvencije, odlučeno je da se meritum i dopuštenost ispituju istovremeno.

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Aplikant je rođen 1938. i živi u blizini Prijedora.
5. Prije raspada bivše Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ), aplikant je položio iznos u stranoj valuti na svoje bankovne račune kod tadašnje Privredne banke Sarajevo Filijala Prijedor. U Bosni i Hercegovini, kao i u ostalim zemljama koje su nastale nakon raspada SFRJ, uobičajen naziv za takvu vrstu štednje je bio „stara“ devizna štednja. (za relevantne informacije vidjeti *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine* (odluka) br. 41183/02, ECHR 2005-...).
6. Nakon nekoliko neuspješnih pokušaja da podigne svoja sredstva, aplikant je pokrenuo postupak radi povrata svoje cjelokupne „stare“ devizne štednje i pripadajućih kamata.
7. Odlukom prvostepenog suda u Prijedoru od 4. septembra 1995. Prijedorskoj banci (pravni sljednik Privredne banke Sarajevo Filijala Prijedor) naloženo je da aplikantu isplati 254.725,85 njemačkim maraka (DEM), troškove postupka u iznosu od 2.000 dinara (približno 770 DEM na dan presude). Presuda je postala izvršna dana

11. marta 1996. Dana 26. decembra 1997. prvostepeni sud u Prijedoru donio je rješenje o izvršenju.

8. Iako su domaće vlasti preuzele dug utvrđen presudom suda, presuda još uvijek nije izvršena.

II. RELEVANTNO PRAVO I PRAKSA

9. U vezi sa pravom i praksom vidjeti Odluku o dopustivosti u gore navedenom predmetu *Jeličić*; presudu u *Jeličić protiv Bosne i Hercegovine*, br. 41183/02, ECHR 2006-...; i *Pejaković i ostali protiv Bosne i Hercegovine*, br. 337/04, 36022/04 i 45219/04 od 18. decembra 2007.

PRAVO

10. Aplikant se žalio zbog neizvršenja konačne i izvršne presude koja je donesena u njegovu korist. On se pozvao na član 6. Konvencije i član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Član 6. u svom relevantnom dijelu, glasi:

„Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovanosti ... svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom“.

Član 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju glasi:

„Svako fizičko ili pravno lice ima pravo na neometano uživanje svoje imovine. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uslovima predviđenim zakonom i opštim principima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne utiču na pravo države da primjenjuje one zakone koje smatra potrebnim da bi nadzirala korištenje imovine u skladu s opštim interesima ili da bi osigurala naplatu poreza ili drugih doprinosa ili kazni“.

I. DOPUŠTENOST

11. Vlada je ukazala na dvije novije odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (Ustavni sud) koje utvrđuju kršenje člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju u okolnostima sličnim predmetnom slučaju (odluka br. CH/03/10999 od 9. maja 2007. i odluka br. AP 158/06 od 18. oktobra 2007). Iako je Ustavni sud u jednom slučaju dosudio nematerijalnu štetu u iznosu od približno 300 eura (odluka br. CH/03/10999), u drugom slučaju je sličan zahtjev odbio (odluka br. AP 158/06). Vlada je istakla da su ove dvije odluke izvršene 31. avgusta 2007. i 14. marta 2008. Imajući u vidu razvoj prakse Ustavnog suda, Vlada tvrdi da se apelacija podnesena tom sudu sada može smatrati kao efikasan pravni lijek u smislu člana 35. stav 1. Konvencije u vezi sa neizvršavanjem presuda koje nalažu isplatu „stare“ devizne

štednje. Isto tako, Vlada je predložila Sudu da predmetnu aplikaciju proglasi nedopuštenom zbog toga što je aplikant propustio da iscrpi taj pravni lijek.

12. Aplikant je izrazio sumnje u pogledu efikasnosti ovog lijeka bez detaljnijeg objašnjenja.

13. Opšti principi u vezi sa pravilom iscrpljivanja domaćeg pravnog lijeka izneseni su u slučaju *Mirazović protiv Bosne i Hercegovine* ((odluka), br. 13628/03 od 16. maja 2006). Ipak, treba ponoviti da i pored mogućih izuzetaka opravdanih specijalnim okolnostima u svakom pojedinom slučaju, procjena da li su domaći pravni lijekovi bili iscrpljeni normalno se vrši u odnosu na datum podnošenja aplikacije (vidjeti *Baumann protiv Francuske*, br. 33592/96, stav 47. ECHR 2001-V, i *Babylonová protiv Slovačke*, br. 69146/01, stav 44. ECHR 2006....).

14. U predmetnom slučaju, Sud ne vidi razlog zbog kojeg bi odstupio od gore navedenog principa (vidjeti, suprotno, *Brusco protiv Italije* (odluka), br. 69789/01, ECHR 2001-IX; *Nogolica protiv Hrvatske* (odluka), br. 77784/01, ECHR 2002-VIII; *Andrašik i ostali protiv Slovačke* (odluka), br. 57984/00, 60226/00, 60237/00, 60242/00, 60679/00, 60680/00 i 68563/01, ECHR 2002-IX; *Michalak protiv Poljske* (odluka), br. 24549/03 tačka 36. od 1. marta 2005). Kako u vrijeme podnošenja aplikacije Sudu, apelacija Ustavnom sudu nije pružala nikakve opravdane izgleda na uspjeh u pogledu aplikantovih žalbi (vidjeti *Pejaković i ostali*, gore citirano, tačka 22.), on nije ni trebao da koristi taj pravni lijek.

Zbog toga je primjedba Vlade odbijena.

15. Sud zapaža da aplikacija nije očigledno neosnovana u smislu člana 35. stav 3. Konvencije. Sud dalje naglašava da aplikacija nije nedopuštena po bilo kojem osnovu. Zbog toga se aplikacija mora proglasiti dopuštenom. U skladu sa odlukom Suda da primjeni član 29. stav 3. Konvencije (vidjeti tačku 3. gore), Sud će istovremeno razmatrati i meritum slučaja.

II. NAVODNO KRŠENJE ČLANA 6. STAV 1. KONVENCIJE I ČLANA 1. PROTOKOLA BR. 1. UZ KONVENCIJU

16. Sud napominje da je predmetni slučaj praktično identičan sa slučajem *Jeličić* (gore citiran) i slučajem *Pejaković i ostali* (gore citiran), u kojima je Sud našao povredu člana 6. Konvencije kao i povredu člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju. S obzirom na dužinu neizvršenja presude u predmetnom slučaju (više od šest mjeseci nakon što je Bosna i Hercegovina ratifikovala Konvenciju) i nakon što je ispitao sve relevantne okolnosti, Sud ne vidi razlog za odstupanje od svoje prethodne prakse.

Prema tome, došlo je do kršenja člana 6. Konvencije i člana 1. Protokola br. 1. uz Konvenciju.

III. PRIMJENA ČLANA 41. KONVENCIJE

17. Član 41. Konvencije propisuje:

„Kada Sud utvrdi kršenje Konvencije ili Protokola uz nju, a unutrašnje pravo visoke strane ugovornice u pitanju omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, ako je to potrebno, pružiti pravičnu naknadu oštećenoj strani“.

A. Šteta

18. Aplikant nije podnio zahtjev za pravičnu naknadu. Prema tome, Sud smatra da nema obavezu da aplikantu dosudi bilo kakvu naknadu po tom pitanju.

19. Potrebno je, međutim, naglasiti da presuda u kojoj je Sud ustanovio kršenje Konvencije ili njenih Protokola, tuženoj strani nameće pravnu obavezu ne samo da isplati dosuđenu pravičnu naknadu, nego, da pod nadzorom Komiteta ministara odredi koje će generalne ili individualne mjere biti ugrađene u njen pravni sistem kako bi prestalo kršenje koje je ustanovljeno (vidjeti *Apostol protiv Gruzije*, br. 40765/02, tačka 71-73, ECHR 2006 i *Maričić protiv Srbije*, br. 17556/05, tačka 64-65, od 30. oktobra 2007).

20. Cijeneći svoje nalaze u predmetnom slučaju i bez obzira na druge mjere koje se mogu smatrati neophodnim, Sud smatra da tužena država mora osigurati izvršenje presude od 4. septembra 1995. i isplatiti aplikantu 130.632 Eura, kao i sve poreze koji mogu biti određeni na taj iznos (vidjeti *Jeličić*, gore citirano, tačka 53. i *Pejaković i drugi*, gore citirano, tačka 31).

IZ GORE NAVEDENIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *Proglašava* aplikaciju dopuštenom;
2. *Presuđuje* da postoji kršenje člana 6. Konvencije;
3. *Presuđuje* da postoji kršenje člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju;
4. *Presuđuje*

(a) da tužena država treba da osigura izvršenje presude od 4. septembra 1995. i aplikantu isplati iznos od 130.632 Eura (stotridesthiljadašestotinatridesetdva eura) u roku od tri mjeseca od dana kada je ova presuda postala konačna, u skladu s članom 44. stav 2. Konvencije i sve poreze koji mogu biti obračunati na gore navedene iznose, pretvoreno u konvertibilne marke po stopi koja se primjenjuje na dan isplate;

(b) da će se nakon proteka razdoblja od tri mjeseca, sve do isplate, plaćati kamata po viđenju na navedene iznose po stopi jednakoj najmanjoj kreditnoj stopi Evropske centralne banke za razdoblje neizmirenja, uvećana za 3%;

Sačinjeno na engleskom jeziku i objavljeno u pisanom obliku dana 27. januara 2009. u skladu s pravilom 77. stav 2. i 3. Pravila Suda.

Fatoş Araci
Zamjenik Registrar

Nicolas Bratza
Predsjednik